

Handläggare: Katarina Höök
Telefon: 08-508 18 138

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2013-05-23

Modersmålsstöd i förskolorna i Farsta

Svar på skrivelse från (S), (MP) och (V)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet om modersmålsstöd i förskolorna i Farsta.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Birgitta Thulén
avdelningschef

Sammanfattning

I en skrivelse till stadsdelsnämnden har socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet föreslagit att förvaltningen redovisar om förskolorna erbjuder modersmålsstöd och hur det är utformat.

Farsta samtliga förskolor har ett planerat arbete för att stödja barns språk-utveckling och arbetar aktivt och medvetet med det. Farsta har en språkpedagog som har arbetat övergripande och ett språknätverk med representanter från alla förskoleområden. Farsta har ett språkprogram som lägger stor vikt vid att flerspråkiga barns språkmiljö ska kartläggas och med konkreta tips om hur pedagogerna kan stödja barn med annat modersmål att utveckla språkliga kompetenser i sina olika språk.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 22 november 2012 lämnade socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet in en skrivelse om modersmålsstöd vid Farstas förskolor. Partierna skriver att det har gått ett år sedan Skolinspektionen slog fast att förskolorna i Farsta inte medverkar i tillräcklig utsträckning till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sitt modersmål som det svenska språket. Nu vill man att förvaltningen redovisar hur det har gått med de åtgärder som nämnden då redovisade i svaret till Skolinspektionen – vad erbjuds i form av modersmålsstöd och hur är stödet utformat?

I skrivelsen lyfts även frågan om modersmålsundervisning i förskoleklasserna, men det är utbildningsnämndens ansvarsområde och förvaltningen kommenterar därför inte den frågan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med om att ett bra modersmålsstöd i förskolan är en förutsättning för en god integration. Hur barn från flerspråkiga familjer bemöts har en avgörande betydelse för hur de kommer att utvecklas som individer. Förskolan kan bidra till barnens språkutveckling och stimulera deras kunskapsutveckling. Alla barn har glädje av att möta olika språk och få inblick i olika kulturer.

Läroplanen för förskolan är verksamhetens främsta styrdokument som samtliga medarbetare på Farstas kommunala förskolor arbetar för att uppfylla. I läroplanen kan man bland annat läsa följande:

Språk och lärande hänger oupplösligt samman liksom språk och identitetsutveckling. Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen. Barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskaper inom andra områden.

Farstas samtliga förskolor har planer för att stödja barns språkutveckling och arbetar aktivt och medvetet med det. Medvetna pedagoger uppmuntrar barnen att berätta och diskutera. Med hjälp av pedagogisk dokumentation utifrån barnens reflektioner bidrar de till att barnen utvecklar ett mer nyanserat språk. Barnens användande av sitt modersmål stöds aktivt och deras olika kulturbakgrunder

synliggörs. Vid inskolning kartlägger pedagogerna i samverkan med föräldrarna barnens språkmiljö, vilka språk de talar och vilka språk de kommer i kontakt med. De förskolor som har många barn med annat modersmål integrerar föräldrar i verksamheten genom att i olika sammanhang dokumentera vad saker och företeelser heter på olika språk.

Förvaltningen har en språkpedagog som ges förskolorna ett övergripande stöd i arbetet med att ge barnen med annat modersmål möjlighet att utveckla sitt modersmål. Språkpedagogen erbjuder språkpedagogisk handledning och återkommande språkutvecklande fortbildning i form av kurser och föreläsningar. Språkpedagogen får kontinuerlig påfyllning av kunskap genom att gå på föreläsningar och seminarier med språktema. Hon medverkar i stadens övergripande språknätverk med regelbundna träffar som Språkforskningsinstitutet bjuder in till.

Det språkprogram som förvaltningen har utformat som stöd för förskolorna redovisades för nämnden i mars förra året. I programmet ges konkreta tips om språkutvecklande arbetssätt, exempelvis hur pedagogerna kan arbeta med ett interkulturellt förhållningssätt, andra modersmål än svenska och samverkan med flerspråkiga föräldrar. Programmet visar även hur man dokumenterar språkutveckling. I enlighet med språkprogrammet görs varje år en inventering av hur många barn som pratar olika språk och språkvarianter på de olika förskolorna. På motsvarande sätt inventeras vilka andra språk än svenska som personalen talar obehindrat och på vilka förskolor de arbetar. Resultatet används för att planera hur man bäst ska lägga upp arbetet med språkstöd.

Farsta har ett övergripande nätverk där språkansvariga förskollärare utbyter erfarenheter och sprider kunskaper om olika arbetssätt. 2011 avslutade 17 pedagoger högskolekursen "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling" om 30 poäng.

Arbetet med språkträning på förskolorna tas regelbundet upp på förskolechefsmötena och då bedömer man om det krävs övergripande satsningar.

Under 2013 kommer förvaltningen att vidta följande åtgärder.

- En översyn görs av hur förskolornas arbete med barnens språk kan stärkas, generellt respektive specifikt för barn med annat modersmål och för barn med språkförseningar/störningar.
- Resurssamordnaren kommer att erbjuda en internutbildning på temat kommunikation med barn och föräldrar som kommer att inkludera

information om hur man kan stärka barns språkutveckling genom att exempelvis förstärka talet med teckenspråk.

- Språkforskningsinstitutets tjänster kommer att efterfrågas för att stödja förskolornas pedagogiska ledning och språknätverkets arbete med språkutveckling.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från (S), (MP) och (V) om modersmålsstöd i förskolorna i Farsta